

altsaa nu bebrejder mig min Andel i, krævedes af Andelsbankens Ledelse i en Skrivelse af 6. Januar til Nationalbanken. Der skete ingen som helst Henvendelse fra Andelsbanken til mig; man henvendte sig til Nationalbanken den 6. Januar i en Skrivelse, hvori man forklarede Ønskeligheden af at faa en Støtte paa Grund af de Forhold, man var stillet i. I denne Skrivelse til Nationalbanken hed det: „Som det er den ærede Direktion bekendt, har vi et større Tilgodehavende hos Andelsselskabet De danske Mejeriforeningers Mælkeeksport — pr. i Dag ca. 15 Mill. Kr. —, hvilket Beløb dog vil formindskes en Del, hvis Varelager etc. realiseres, uden at ny Produktion finder Sted“; og det hedder videre i den samme Skrivelse: „Da vi nu selv staar umiddelbart foran Afslutningen af vort Regnskab for Aaret 1924, finder vi ikke ved denne Lejlighed at kunne undlade at tage Hensyn til den Risiko, som det omhandlede Engagement vilde indeholde for os — vi mener i Øjeblikket ca. 5 Mill. Kr. —, hvis den Regres, som vi tror at have til De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation — jfr. vedlagte Afskrift af Skrivelse af G. D. fra Højesteretssagfører C. B. Henriques —, skulde svigte“. Altsaa, Forudsætningen for hele denne Hjælpeaktion er ogsaa for Andelsbankens egen Ledelse at skabe en Underbygning for det Engagement med Mælkeeksporten, som man ser er i Fare, og hvor man regner med eventuelt at kunne faa et Tab, navnlig hvis en juridisk Opfattelse af Erstatningsansvaret skulde svigte.

Om denne Henvendelse fik Bankinspektøren Besked fra Nationalbanken eller fra Andelsbanken eller fra begge var det vist, og den 7. Januar fortalte han mig, at en saadan Henvendelse var sket; de følgende Dage har han utvivlsomt ogsaa givet mig Oplysninger om den Undersøgelse, han foretog, og i hvert Fald har jeg den 14. Januar faaet en skriftlig Redegørelse fra ham om denne Undersøgelse, som bl. a. blev foretaget, fordi jeg i den første Samtale med ham sagde, at det dog vilde være rigtigst, at han nu foretog saa megen Undersøgelse, som Forholdene og Tiden muliggjorde paa dette Stadium. Grundlaget for det hele var, som sagt, at underbygge Andelsbankens Engagement med Mælkeeksporten, som det ogsaa ganske tydeligt siges af Andelsbanken selv. Jeg erfarede saa i de Samtaler, jeg havde med Bankinspektøren, at det, man tænkte paa, var at faa 8 Mill. Kr. hos Nationalbanken, og jeg erfarede ogsaa, at Nationalbanken nægtede

at give disse 8 Mill. Kr. alene, idet den hævdede, at de, der var nærmest interesseret, Andelsorganisationerne, dog først maatte vise deres Villighed og deres Tro paa Banken, før andre blev tilkaldt. Jeg blev derefter, som det ogsaa fremgaar af Skrivelserne og er oplyst for ærede Medlemmer, tilkaldt til en Konference den 15. Januar, hvor jeg blev gjort bekendt med det Arrangement, som Bankinspektøren og Nationalbanken tænkte sig, hvorefter 5 Mill. Kr. skulde skaffes af Andelsselskaberne, medens Nationalbanken skulde tilskyde 3 Mill. Kr., og det er selvfølgelig rigtigst, som det er meddelt, at der under denne Konference viste sig nogen Uoverensstemmelse om en saadan Fordeling af de 8 Mill. Kr., og at den først, da Bankinspektøren stillede Forslag om en bestemt Form for Ordningen, blev tiltraadt fra Andelsselskabernes Side.

Det er altsaa rigtigst, som det fremgaar af den Redegørelse, der mundtlig og skriftlig foreligger, at min Viden om Sagen bestod i Oplysningen om, at saadanne Forhandlinger med Nationalbanken var indledet, at jeg blev tilkaldt paa det Tidspunkt, da der var Tale om, hvorvidt Nationalbanken skulde yde disse 3 Mill. Kr., og at jeg baade mundtlig der paa Stedet har tilkendegivet og ogsaa ved samme Lejlighed har lovet skriftlig at erklære mig indforstaaet med, at Nationalbanken kunde anvende de 3 Mill. Kr., hvad den mente at skyldte en Forespørgsel om under Hensyn til den Valutalov, som kort i Forvejen var vedtaget af Rigsdagen, men det er klart, at udover min Interesse i denne Lov har jeg naturligvis ogsaa set paa hele denne Sag med samfundsmæssige Øjne; jeg maatte virkelig paa det Tidspunkt anse det for meget ønskeligt at undgaa et Sammenbrud af Andelsbevægelsens Bank, og naar Bankledelse og Nationalbank og Bankinspektør gik ind for en bestemt Ordning, kunde der dog for mig ikke være Tvivl om, hvad der maatte anses for forsvarligt; jeg maatte anse det for bedre, at Nationalbanken om fornødent ofrede 3 Mill. Kr., end at den lige af Rigsdagen vedtagne Valutaordning skulde bryde sammen som Følge af den Uro, der vilde blive, hvis en Bank brød sammen i denne Valutaordnings første Dage, og jeg maatte ogsaa af Hensyn til Andelsbevægelsen og Samfundets almindelige Interesse i at undgaa Banksammenbrud anse det for rimeligt, hvis det var muligt, hvad altsaa de sagkyndige erklærede, at søge Bankens Sammenbrud hindret.

Som alt bemærket fremgik det klart